

(м. Ужгород, 27-28 квітня 2017 р.). Ужгород: ПП «Інватор», 2017. 182 с. С. 84-86. URL: [https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13543/1/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA\\_%D1%82%D0%B5%D0%B7\\_%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%B9.PDF#page=85](https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13543/1/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1%82%D0%B5%D0%B7_%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%B9.PDF#page=85)

3. Кушнар'ов В., Поліщук О. Мілітарі-туризм як інноваційний напрямок екстремального та пізнавально-розважального туризму // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм. 2018. Вип. 1. С. 107-118. URL: [https://tourlib.net/statti\\_ukr/kushnariov.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/kushnariov.htm)

4. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 334 с.

## **УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ, ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА УКРАЇНИ**

**Яцун Л.М.**, д-р екон. наук, проф.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

**Логвиненко О.**, канд. юр. наук, доц.

**Румянцева Н.Л.**, д-р філос.

Університет Гринвіча, Великобританія

Систематизація існуючих науково-методологічних та практичних підходів до підготовки менеджерів для різних секторів економіки вказує на широку їх різноманітність та протиречивість базових принципів, що вимагає узагальнення цілей та функцій управління бізнесом з метою цілеспрямованого управління ним. Прилюбій різновидності бізнесу управління має виконувати всі свої функції в системі для ефективного функціонування бізнесу.

У результаті проведених досліджень бізнес-процесів підприємств торгівлі, туризму та готельно-ресторанного господарства відомі теорії та класифікації концепцій управління фірмою поділено на статичні та динамічні. Статичні моделі управління описують зміст менеджменту і базуються переважно на загальних бізнес-процесах та функціях, але не пояснюють причини відхилення від інших чинників пов'язаних зі специфікою бізнесу, особливостей організації, національних факторів регулювання підприємництва. Динаміку поведінки організацій та менеджерів описують поведінкові (біхевіоричні) теорії науки управління, які враховують вплив

різноманітних за своїм походженням чинників (як раціонально-логічного, статичного, так і психоемоційного, динамічного характеру), що базується на новій парадигмі поглядів на людину як на біо-енерго-інформаційну систему.

Запропоновані в ході дослідження методологічні підходи до управління з позицій психосоматики, як науки, що поєднує емоційні та раціональні методи регламентації управління, спрямовані на встановлення балансу між психо-відчуттєвими та логічними функціями. Природа людини інтегральна і має два аспекти – жорстко детермінований і випадково-імовірнісний (упорядкований і спонтанний). Випадкові моменти зумовлені безліччю потенційних можливостей, а тверда детермінація задана генетичним і соціальним кодами, що програмують розвиток і поведінку людини та пояснюють спонтанне ставлення до прийняття рішень.

Застосування діалектичного підходу показує, що поряд із еволюцією самої людини розвивались і форми управління діловою активністю та підготовки особливого виду діяльності – управління, а також фахівців цієї справи, які виникають та розвиваються в тісній взаємодії з матеріальними умовами життя суспільства, залежать від рівня розвитку цивілізації і виступають у різних формах, як індивідуально-організованого в малому підприємстві, так і суспільно-організованого (усуспільненого) управління міжнародними корпораціями, торговельними, готельними та ресторанними ланцюгами, яке здійснюється за певними стандартами міжнародного характеру, що потребує відповідних управлінських кадрів.

На відміну від попередніх науково-практичних підходів до управління організацією, доцільно перейти від узагальненої системи бізнес-процесів та підготовки відповідних фахівців з управління ними до індивідуалізованої моделі скоригованої на широке коло чинників та особливостей організації, що суттєво змінює теоретико-методологічні та практичні підходи до планування та управління бізнес-процесами.

У сучасних умовах управління організаціями знаходиться під впливом глобалізаційних процесів, які сприяють становленню універсалізму в існуванні людства та віддзеркалюють зростання ступеня пов'язаності суб'єктів світової спільноти за різними напрямками життєдіяльності – в економічній, політичній, екологічній, культурній, комунікаційній сферах тощо. В результаті досліджень встановлено, що у сфері туризму та гостинності глобалізація має характер незамкнених циклів, тобто характер соціальних хвиль, наявність яких віддзеркалює двоїсту природу суспільних змін – співвідношення поступовості та циклічності. Хвилеподібність процесу

глобалізації зумовлена його суперечливістю, котра відбиває взаємодію двох протилежних тенденцій – зближення суб'єктів світової спільноти та їхньої конфронтації. В сучасному світі ця взаємодія ґрунтується на поєднанні інтеграційних процесів та збереженням країнами і народами їх самобутності й самостійності у різних сферах включаючи підприємництво та управління.

Диверсифікація світового туристичного ринку йде досить активно, збільшується частка екологічних та туристичних продуктів та продуктів з високою доданою вартістю, а також інноваційних турпродуктів, Виник новий сегмент ринку – продукти та СМАРТ технології із наперед заданими властивостями, а відповідно впроваджуються інноваційні форми управління бізнесом. Проведені дослідження свідчать, що сьогодні вся виробничо-економічна система країни, в тому числі і сектори сфери туризму, з управлінської точки зору є переважно об'єктами глобалізації, а не її активними суб'єктами, до чого треба прагнути. Для подолання цієї ситуації визначено пріоритети національної політики у сфері підприємництва та підготовки кадрів для неї з урахуванням досвіду ЄС та Великобританії.

Запропоновані нами методологічні підходи до оцінки наслідків глобалізації для різних секторів економіки та форм бізнесу і можливого їх впливу на інші об'єкти економічних відносин доцільно розглядати на макро- мезо- та мікрорівні управління та правового регулювання. В результаті досліджень встановлено, що галузь зі стабільним перевищенням експорту над імпортом отримує позитивні наслідки від міжнародної інтеграції, а галузь зі зворотнім співвідношенням міжнародних торговельних угод – негативні, що дає можливість коригувати бізнес-процеси та проектувати форми управління.

Зворотною тенденцією глобалізації визначено посилення регіональних чинників розвитку соціально-економічних процесів, обумовлених прагненнями зберегти власну етнокультурну спадщину, а у сфері економіки – захистити власний ринок, у сфері туризму, гостинності та харчування – відродити національні традиції підприємництва та управління.

З урахуванням наукового та кадрового потенціалу, існуючих напрацювань і планів наукових досліджень розроблено пропозиції до програм розвитку туризму, які включають проведення науково-практичних конференцій, формування кулінарної карти регіонів та туристських дестинацій, спільно із іноземними земляцтвами аналіз автентичності закладів ресторанного господарства зарубіжних кухонь, майстер-класи та фестивалі національних кухонь, літопис ярмарків,

фестивалів та подій як культурно-історичної спадщини та чинників туризму, тощо.

Особливим розділом секторальних стратегій постає підготовка управлінських кадрів в системі професійної освіти, які мають поєднувати світовий досвід, особливості бізнесу та національні норми і традиції підприємництва.

В якості ефективних інноваційних форм ступеневої підготовки менеджерів запропоновано залучення студентів до підготовки наукових робіт, інноваційних проектів, дипломних і магістерських робіт з регіональних проблем розвитку туризму, проведення спільних заходів на базі туристично-інформаційних центрів, участь у виставках та бізнес-форумах.